

Preses relīze

ECA/14/41

Tūlītējai izplatīšanai

Luksemburgā, 2014. gada 23. septembrī

ES revidenti uzskata, ka ES atbalsts pēc 2010. gada zemestrīces Haiti bija labi izstrādāts, tomēr netika īstenots pietiekami efektīvi

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) šodien publicētajā ziņojumā konstatēts, ka ES atbalsts Haiti rehabilitācijai pēc 2010. gada zemestrīces kopumā bija labi izstrādāts un atbilda valsts galvenajām vajadzībām. Taču programmas netika īstenotas pietiekami efektīvi un sasaiste starp ārkārtas palīdzību, rehabilitāciju un attīstību bija nepietiekama.

Par šo ziņojumu atbildīgais ERP loceklis Hanss Gustavs Vesbarje [*Hans Gustaf Wessberg*] ir sniedzis šādu komentāru: “Centienos atbalstīt rehabilitāciju un sniegt ātru palīdzību Eiropas Komisija un citi līdzekļu devēji sastapās ar nopietnu problēmu – sniegtais atbalsts tiem bija jāpārvalda kopā ar vājajām valsts iestādēm tā, lai veicinātu to līdzdalību un palīdzētu veidoties pienācīgi darboties spējīgai valdībai. Komisija apzināja un risināja prioritāras rehabilitācijas vajadzības, pieņēma racionālu stratēģiju sadarbībai un pienācīgi darba dalīšanai ar pārējiem lielākajiem līdzekļu devējiem. Tā arī turpināja sniegt savu ilgtermiņa atbalstu valsts sociālekonomiskajai attīstībai. Tomēr tā varēja panākt un tai bija jāpanāk, ka ES atbalsts šajā jomā tiek īstenots daudz efektīvāk.”

ES revidenti secināja, ka 10 no 13 pārbaudītajām programmām sasniedza vai gatavojās sasniegt plānotos rezultātus, kaut arī **gandrīz visās tas notika ar kavēšanos**. Trīs programmas, tostarp 10. Eiropas Attīstības fonda vispārējā budžeta atbalsta programma, **panāca tikai ierobežotu progresu**. Lai gan Komisija labi apzinājās sarežģīto situāciju, tā nepietiekami pārvaldīja dažus būtiskus riskus programmas mērķu īstenošanai un sasniegšanai. Programmu uzraudzība notika saskaņā ar atbilstošām pamatnostādņēm, taču Komisija un Eiropas Ārējās darbības dienests savlaicīgi nerīkojās, lai palielinātu resursus ES delegācijai Haiti, kurai nepietika resursu apmeklējumiem uz vietas. Strauji mainīgajos apstākļos tas būtu bijis īpaši lietderīgi.

Haiti ir viena no nestabilākajām valstīm pasaulē, un zemestrīce, kas to satricināja 2010. gada 12. janvārī, situāciju vēl vairāk pasliktināja. Konferencē, kas notika 2010. gada martā, 55 līdzekļu devēji rehabilitācijai un attīstībai solīja sniegt 5,37 miljardus USD laikposmā no 2010. līdz 2012. gadam un papildu 2,96 miljardus 2013. gadā un vēlāk. Eiropas Savienība bija viena no lielākajām līdzekļu devējām, apsolot piešķirt līdzekļus 1,23 miljardu EUR apmērā.

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par galvenajām atziņām Eiropas Revīzijas palātas pieņemtajā īpašajā ziņojumā. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Damijan Fišer – preses sekretārs

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

Tālr.: (+352) 4398 45410 Mobilais tālr.: (+352) 621 55 22 24

E-pasts: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA YouTube: EUAuditors ECA eca.europa.eu

Piezīmes izdevējiem

Eiropas Revīzijas palāta (ERP) publicē īpašos ziņojumus visu gadu, un tajos ir atspoguļoti atsevišķu ES budžeta jomu vai vadības aspektu konkrētu revīziju konstatējumi.

Šajā īpašajā ziņojumā Nr. 13/2014 “**ES atbalsts rehabilitācijai pēc zemestrīces Haiti**” izvērtēts, vai atbalsts, ko pēc zemestrīces ES sniedza šīs valsts rehabilitācijai, bija labi izstrādāts un īstenots un vai Komisija pienācīgi sasaistīja ārkārtas palīdzības sniegšanu ar rehabilitācijas centieniem un attīstības palīdzību.

Haiti vēl nebija atguvusies pēc 2008. gada vētrām, kad 2010. gada 12. janvārī galvaspilsētu un tās apkārtni satricināja zemestrīce, kuras stiprums bija 7,0 magnitūdas pēc Rihtera skalas, izraisot daudzu cilvēku bojāeju un milzīgus postījumus. Dzīvību zaudēja aptuveni 230 000 cilvēku, ievainojumus guva vēl 300 000 cilvēku, aptuveni 1,3 miljoni cilvēku Portoprensā zaudēja pajumti, un vairāk nekā 500 000 pameta katastrofas skarto reģionu, lai meklētu patvērumu citur valstī. Sliktie sanitārie apstākļi, kas pēc zemestrīces pasliktinājās vēl jo vairāk, veicināja holeras epidēmijas uzliesmojumu. Galvenās rehabilitācijas vajadzības bija saistītas ar mājojumiem un pilsētvides rehabilitāciju, ūdensapgādi, sanitāriju un higiēnu, veselības aizsardzību, pārtikas nodrošinājumu un izglītību. Neraugoties uz milzīgo finansiālo atbalstu un lielo starptautisko ārkārtas palīdzību, saskaņā ar aplēsēm 2013. gada beigās 210 000 cilvēku joprojām dzīvoja telšu nometnēs.

ES revidenti secināja, ka Komisijas centieni tomēr nenodrošināja pietiekamu sasaisti starp ārkārtas palīdzību, rehabilitāciju un attīstību. Komisija elastīgi izmantoja daudzus papildu instrumentus un izstrādāja atsevišķas rehabilitācijas programmas, lai šādu sasaisti nodrošinātu. Tomēr Humānās palīdzības ģenerāldirektorātam un Attīstības un sadarbības ģenerāldirektorātam (*EuropeAid*) nebija kopējas stratēģijas valstij, lai optimizētu sinerģijas un veiksmīgu pāreju starp to attiecīgajām darbībām. Vājā valsts pārvalde un nepietiekamā valdības apņēmība veikt reformas ievērojami apgrūtināja efektīvu rehabilitāciju un nosacījumu radīšanu ilgtspējīgai attīstībai.

Lai uzlabotu Komisijas darbību efektivitāti nestabilajā situācijā pēc katastrofas, ES revidenti sniedz turpmāk izklāstītos ieteikumus.

- Komisijai, kad tā izstrādā programmas, kā arī atbilstīgos gadījumos to īstenošanas laikā regulāri jānovērtē galveno risku iespējamība un potenciālā ietekme uz programmas mērķu sasniegšanu, un jāveic pasākumi šādu risku novēršanai vai mazināšanai.
- Attīstības un sadarbības ģenerāldirektorātam (*EuropeAid*) un Humānās palīdzības ģenerāldirektorātam jāpieņem kopēja stratēģija attiecībā uz ārkārtas palīdzības, rehabilitācijas un attīstības sasaisti, lai nodrošinātu efektīvu sinerģiju starp to attiecīgajām darbībām.
- Sniedzot budžeta atbalstu, Komisijai saskaņoti ar citiem līdzekļu devējiem:
 - a) jānodrošina piemērots atbalsts spēju veidošanai un jākoncentrējas uz galvenajām valsts finanšu pārvaldības funkcijām, tostarp pārskatatbildību un korupcijas apkarošanas mehānismiem;
 - b) jāatbalsta savlaicīga pienācīgas valsts finanšu pārvaldības reformu programmas sagatavošana;
 - c) atbilstīgos gadījumos jānosaka īstermiņa pasākumi, lai aizsargātu ES fondus pret izšķērdēšanu, nopludināšanu un nelietderīgu izmantošanu.
- Gadījumos, kas saistīti ar dabas katastrofām vai citiem līdzīgiem notikumiem, un it īpaši gadījumos, kuri ietekmē ES delegācijas darbību, Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam jāizstrādā darbības nepārtrauktības procedūras, tostarp noteikumi darbinieku pārvietošanai ārkārtas situācijā.